

Jandarma erat kanununun bazı maddelerini değiştiren 3155 sayılı kanunun 14 ncü maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa, Dahiliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/821)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/1799

13 . V . 1942

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesinin tadili hakkında Dahiliye ve killiğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5 . V . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Hayat pahalılığının artması yüzünden jandarmanın on dört liralık maktu bedel üzerinden iaşelerinin temininde müşkülâta düşülmüş ve bu yüzden tam gıda alamıyan jandarmaların sıhatlerinde ve vazifelerinde aksaklıklar görülmeye başlanmıştır. Bu mahzuru önlemek ve şimdiye kadar jandarmada tatbik edilmekte olan üç türlü iaşe tarzını kaldırarak iaşe işini tevhit etmek ve iaşe maddelerinin jandarmalar tarafından ferden tedarikindeki müşkülâtı önlemek için ordu ve bir kısım jandarma kıtaatında olduğu gibi vazı kazan usulü esası muvafık görülmüş ve bu kanun projesi buna göre tanzim edilmiştir.

Ancak bir kısım jandarma teşkilleri vazifeleri ve bulunacakları mevki ve vaziyet icabı olarak istihkakları kazana konmak suretiyle iaşeleri mümkün olamayacağından bunlara kanuni istihkaklarının aynen veya buldukları mahallin rayici üzerinden bedelen verilmesi zaruri görülmüş ve bu suretle hüküm eklenmiştir.

Bundan başka (1931) yılında iaşe bedeli vasatısı (6 - 7) lira iken maktu iaşe bedeli (14) lira olarak kabul edilmiş ve şimdiye kadar bu suretle verilmekte bulunmuştu. Aradaki fark toplu bulunmamaktan mütevellit bazı mahrumiyetlere ve o zaman (5) lira iken (1) liraya indirilen maaşa ve bilhassa zabıta vazifesi görmekte olmaları itibariyle vaziyetlerinin hususiyetlerine karşı konulmuş idi.

İlişik olarak takdim kılınan cetvellerin tetkikından da anlaşılacağı ve hile bugün iaşe bedeli vasatısı çok artmış ve artık (14) liralık maktu iaşe bedelinin hiç bir iştira kabiliyeti kalmamıştır.

Teklif edilen vazı kazan usulü ve mümkün olmıyan yerlerde bunun aynen veya bedelen verilmesi, bu iaře vaziyetini bir dereceye kadar tanzim edecektir. Yukarıda sözü gečen iaře vaziyeti askerlik mükellefiyetini jandarmada geçirenlerin ihtiyacını temin edecek mahiyette ise de mükellefiyet harici jandarmada hizmet taahhüt eden ve bu suretle âmme hizmeti deruhte eden temditli jandarma eratının kanunen evlenmelerine müsaade edildiğinden řu fevkalâde hallerde aile ihtiyaçlarına tekabül edememekte ve bu yüzden jandarma hizmetinin esası olan tecrübeli, bilgili ve jandarmayı kendisine meslek edinmiş kimselerin tedarikinde müşkülâta sokmakla beraber

ailesini geçindirmekte müşkülâta maruz kalan ve elinde az, çok salâhiyet bulunan bir jandarmanın zaruret karşısında başvuracağı kanunsuz hareketleri tâyin ve tahdit mümkün değildir. Bu sebeple bu gibi temditli eratın, fevkalâde halin devamı müddetine munhasır kalmak üzere işe bedellerinin iki misli olarak verilmesine zaruret hâsıl olmuş ve kanun lâyihasına ona göre hüküm konmuştur.

İlişik olarak sunulan cetvelde de görüleceği veçhile gerek vazı kazan ve gerek bedelen veya aynen işeden ve temditlilere iki kat işe bedeli verilmesinden (1 648 608) liraya ihtiyaç hâsıl olacaktır.

Bu miktarın hesabında bugün nizami istihkak üzerinden bir er tayımının kontrat bedeli (20) lira ve rayici mahallî tutarı da âzami bugün için (19) lira olduğu halde vasati (16) lira rayiç kabul edilmiş ise de işe vaziyeti sabit olmadığından es'ar oynamakta ve bu sebeple sabit bir rakam koymağa imkân bulunmamaktadır. Bunun için her mahallin hakiki rayici ne ise onun verilmesi zarureti karşısında munzam ihtiyaçlar hâsıl olacağı da tabiidir.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Millî Müdafaa encümeni
Esas No. 1/821
Karar No. 28

20 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncu maddesinin tadili hakkında Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 5 . V . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Başvekâletin 13 mayıs 1942 tarih ve 6/1799 sayılı tezkeresiyle encümenimize havale buyurulan kanun lâyihası Umum jandarma komutanı ve Maliyenin salâhiyetli memuru huzuriyle okundu ve icabı görüşüldü.

Hükümetin esbabı mucibesinde mufassalan izah edildiği gibi hayat pahalılığı yüzünden şimdye kadar jandarmanın işesi hususunda tutulan usulün ve tahsis olunan 14 liralık bedelin kifayetsizliği ile jandarmaların sıhhatlerinde ve vazifelerinde görülen aksaklığı gidermek için orduda olduğu gibi bir kısım jandarma kıtaatında vazı kazan usulü esası encümenimizce de muvafık görülmüştür. Vazifeleri icabı dağımık bulunan veya kıtasından ayrılmaya mecbur kalan jandarmalara istihkakları aynen veya mahallin rayici üzerinden bedelen verilmesi de zaruridir.

Ancak jandarmalığı meslek edininip âmme hizmeti görmek üzere temditli olarak jandarma kalan ve ekseriya karakol komutanlığı yapan

eratın evlenmelerine de müsaade edildiğinden maiyetlerini temin maksadiyle ayrıca kendilerine birer er tayımı verilmesi de zaruri görülmüştür. Temditlilere şâmil olan bu zam yalnız fevkalâde halin devamı müddetince muvakkat bir yardım olduğu için encümenimiz bunu ayrı bir madde olarak tedvin etmeği muvafık görmüştür.

Heyeti Umumiyede müstacelen müzakere edilmek ricasiyle havalesi mucibince Dahiliye encümenine verilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
Diyarbakır	Samsun	Konya
K. Sevüktekin	R. Barkın	Vehbi Bilgin
Ağrı	Bursa	Çankırı
K. Doğan	N. Tınaz	Dr. A. Arkan
Erzurum	Gümüşane	Gümüşane
A. Akçürek	Ş. Erdoğan	Ziya Zarbun
Kayseri	Kayseri	Manisa
N. Tokar	S. Turgay	K. N. Duru
Muğla		Seyhan
S. Güney	Temditlilere verilen hakkın gediklilere de teşmili mütalâasında	Sinan Tekelioğlu

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Esas No. 1/821

Karar No. 26

22 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesinin tadili hakkında Dahiliye vekilliğince hazırlanarak İcra Vekilleri Heyetinin 5 . V . 1942 tarihli toplantısında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası havalesi veçhile Encümenimizde Dahiliye vekili namına Umum Jandarma genel komutanı hazır bulunduğu halde mucip sebepler mazbatasıyla birlikte okundu ve konuşuldu.

Jandarmalara maktu olarak verilmekte olan 14 liralık bir bedel ile bu günkü pahalılık şartları içinde işlerinin temini ve işe maddelerinin de jandarmalar tarafından ferden tedariki imkânı kalmamış denecek derecede zorlaşmış bulunmasından dolayı ordu ve bir kısım jandarma kıtalarında olduğu gibi bilûmum jandarmaların işlerinde vazı kazan usulü esasının kabulüne ve mükellefiyet harici jandarmada hizmeti taahhüt eden temditli jandarma erasına aileleriyle birlikte geçimlerini kolaylaştırarak deruhde ettikleri vazifelerini ahvalin istilzam ettiği dikkat ve selâbetle ifa edebilmeleri imkânlarını takviye etmek üzere fevkalâde hâlin devamı müddetine munhasır kalmak şartıyla işe bedellerinin iki misli olarak verilmesine zaruret bulunduğu birle-

şilmiş bulunduğu için kanun lâyihası esas bakımından, ve maddelerde Millî Müdafaa encümenince tasvip edilen şekilde temditli erbaş ve onbaşı ve erlere ait kısım ayrı bir madde hâlinde olarak kabul edilmiştir.

Havalesi veçhile Bütçe encümenine tevdi buyurulmak arzıyla Yüksek Reisliğe sunulur.

Dahiliye En. Reisi	R. V.	M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Zonguldak
C. Uygadın	Atıf Tüzün	İ. E. Bozkurt
Kâtip		
Kütahya	Ankara	Antalya
Sadri Ertem	F. Daldal	R. Kaplan
Balikesir	Bursa	Erzurum
Yahya S. Uzay	F. Güvendiren	Gl. Z. Soydemir
Erzurum	Gaziantep	Hatay
N. Elgün	Dr. A. Melek	A. Türkmen
İçel	Kars	Konya
T. C. Beriker	E. Özoğuz	Şevki Ergun
Malatya	Maraş	Sivas
E. Barkan	Z. Kayran	Mitat Ş. Bleda
Tokad		Trabzon
Galib Pekel		S. Abanozolu
Yozgad		Zonguldak
S. Korkmaz		Rifat Vardar

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 111

Esas No. 1/821

28 . V . 1942

Yüksek Reisliğe

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesinin tadili hakkında Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve Başvekâletin 13 mayıs 1942 tarih ve 6/1799 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa ve Dahiliye encümenleri mazba-

talariyle birlikte Encümenimize tevdi buyurulmakla Dahiliye vekili Fikri Tuzer ve Jandarma Genel komutanı ve Maliye vekâleti namına Bütçe ve malî kontrol umum müdürü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâyiha, jandarmada mevcut olan üç türlü

iaşe sisteminin tevhidıyla ordu birliklerindeki gibi vazı kazan suretiyle yemek vermenin esas ittihazı ve hizmetlerinin icabı olarak dağınık halde bulunanlara verilmekte olan 14 liradan ibaret maktu iaşe bedelinin değişen hayat şartlarına uygun şekilde ve rayiç üzerinden tesbiti ve mükellefiyet haricinde hizmet taahhüdü altına girmiş temditli jandarmalara evlenmek hakkı da tanınmış olduğuna göre geçim vaziyetlerine yardım olmak üzere fevkalâde hallerin devamı müddetince bir nefer tayınının ilâveten verilmesi esaslarını ihtiva etmektedir.

Ordu birlikleriyle ahenk temin eder şekilde hazırlanan lâyihanın kabulü Encümenimizce de muvafık görülmüş, ancak konturat ve rayiç üzerinden mahallen hesab edilecek iaşe bedelleri istihkaklarının askerî birlik bulunan yerlerde bu birlik mensuplarına verilen bedeli tecavüz etmemesini temin edecek bir fıkra ilâvesi lüzumlu görülmüş ve jandarma genel komutanlığı bütçesine konan tahsisat bu esasların tabiki dolayısıyla kifayet etmediği takdirde bu fasıllara sene içinde tahsisat ilâvesi tabii bulunmuştur.

Lâyihanın birinci maddesi Millî Müdafaa encümeninin teklifi veçhile ve kelime tashihi suretiyle, ikinci maddesi arzedilen sebeble taidilen, üçüncü ve dördüncü maddeleri kelime tashihleri yapılarak kabul olunmuştur.

Umumî heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
<i>I. Eker</i>	<i>T. Coşkan</i>	<i>H. Kitabcı</i>
Kâtip		
İstanbul	Bursa	Bursa
<i>F. Öymen</i>	<i>Dr. Sadi Konuk</i>	<i>Nevzad Ayas</i>
Giresun	Gümüşane	İsparta
<i>M. Akkaya</i>	<i>D. Sakarya</i>	<i>R. Ünlü</i>
İstanbul	Kayseri	Kayseri
<i>S. Uras</i>	<i>F. Baysal</i>	<i>Suat Hayri Ürgüblü</i>
Kırklareli	Mardin	Muş
<i>B. Denker</i>	<i>R. Erten</i>	<i>Ş. Ataman</i>
Samsun	Tunceli	Yozgad
<i>M. Ali Yörüker</i>	<i>M. Yenel</i>	<i>A. Sungur</i>
Yozgad		
<i>S. İçöz</i>		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma erat kanununun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 14. — Jandarma erası, Tayinat ve Yem kanununa göre istihkakları kazana konmak suretiyle iâşe edilir. Bu suretle iâşe edilenlerden yemeğini kazandıran alamıyanların istihkakları aynen veya konturat tutarı üzerinden bedelen ve peşinen verilir.

Vilâyetlerdeki diğer jandarma birlik ve müesseselerinde dağılık bir halde bulunmaları hasebiyle kazandıran alamıyanların istihkakları rayici mahalli üzerinden bedelen ve peşinen verilir.

Temditli erbaş, onbaşı ve erlere fevkalâde hallerin devamı müddetince buldukları hizmet yerlerine göre konturat veya rayiç üzerinden ilâveten bir er tayını aynen veya bedelen ve peşinen verilir.

Bunların vefatları halinde iâşe bedeli bakıyesi geri alınmaz.

MILLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1861 sayılı kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma erat kanununun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 14. — Jandarma erası, Tayinat ve Yem kanununa göre istihkakları kazana konmak suretiyle iâşe edilirler. Bu suretle iâşe edilenlerden yemeğini kazandıran alamıyanların istihkakları aynen veya konturat tutarı üzerinden bedelen ve peşinen verilir.

Vilâyetlerdeki diğer jandarma birlik ve müesseselerinde dağılık bir halde bulunmaları hasebiyle kazandıran alamıyanların istihkakları rayici mahalli üzerinden bedelen ve peşinen verilir.

MADDE 2. — Temditli erbaş, onbaşı ve erlere fevkalâde hallerin devamı müddetince buldukları hizmet yerlerine göre kontrat veya mahallî rayiç üzerinden ilâveten bir er tayını aynen veya bedelen ve peşinen verilir.

Bunların vefatları halinde iâşe bedeli bakıyesi geri alınmaz.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Jandarma efradı kanununa bir madde eklenmesine ve bu kanunun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesinin tadiline dair kanun lâyihası

MADDE 1. — 1861 sayılı Jandarma erat kanununun 3155 sayılı kanunla değiştirilen 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Jandarma erası, Tayinat ve Yem kanununa göre istihkakları kazana konmak suretiyle iâşe edilirler. Bu suretle iâşe edilenlerden yemeğini kazandıran alamıyanların istihkakları aynen veya konturat tutarı üzerinden bedelen ve peşin olarak verilir.

Jandarma birlik ve müesseselerinde dağılık bir halde bulunmaları hasebiyle kazandıran alamıyanların istihkakları mahalli rayiç üzerinden bedelen ve peşin olarak verilir.

Temditli erbaş, onbaşı ve erlere fevkalâde hallerin devamı müddetince buldukları hizmet yerlerine göre konturat veya rayiç üzerinden ilâveten bir er tayını aynen veya bedelen ve peşin olarak verilir.

MADDE 2. — Temditli erbaş, onbaşı ve erlere fevkalâde hallerin devamı müddetince buldukları hizmet yerlerine göre konturat veya mahallî rayiç üzerinden ilâveten bir er tayını veya bedeli peşin olarak verilir.

Ancak askerî birlik bulunan yerlerde bu bedel o birlik mensuplarına ödenen er tayım bedeli istihkakını geçemez.

Hü.

MADDE 2. — Bu kanun 1 haziran 1942 tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini yürütmeye Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.

5 . V . 1942

Bş. V.	Ad. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioğlu</i>
M. M. V.	Da. V.
<i>A. R. Artunkal</i>	<i>Dr. A. F. Tuzer</i>
Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağrak</i>
Mf. V.	Na. V.
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>
İk. V.	S. İ. M. V.
<i>Sırrı Day</i>	<i>Dr. H. Alataş</i>
G. İ. V.	Zr. V.
<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.	Ti. V.
<i>F. Engin</i>	<i>M. Ökmen</i>

M. M. E.

MADDE 3. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 3. — Bu kanun 1 haziran 1942 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdur.